

Checklist ontwerpen multimediaal leermateriaal

door Robert Mol, docententrainer en onderwijsadviseur (www.digitaledidactiek.com),

Laatst bijgewerkt: Augustus 2025

In het 'Handboek digitale didactiek' leer je over 15 regels bij het ontwerpen van multimediaal leermateriaal. Op deze pagina vind je een aangepaste checklist die deels is gebaseerd op de regels. Op de volgende pagina vind je de checklist die zich volledig houdt aan de 15 regels. Kies zelf welke checklist je het liefst wilt gebruiken

Multimediaal leermateriaal is leermateriaal dat bestaat uit meerdere 'vormen van media', zoals dia's (PowerPoint), video's en interactief leermateriaal.

Aangepaste checklist door Robert:

	Checklist-item:
1. ☐	Ik heb woorden aangevuld met plaatjes en eventueel met interactie (en hierbij rekening gehouden met auteursrecht).
2. ☐	Ik heb mogelijke afleidende elementen weggelaten.
3. ☐	Ik heb de tekst niet letterlijk voorgelezen / ga dat ook niet doen.
4. ☐	Ik heb nadruk gelegd op belangrijke elementen.
5. ☐	Ik heb, indien ik zelf in beeld ben, functionele bewegingen gemaakt om uitleg te ondersteunen.
6. ☐	Ik heb in figuren de woorden en afbeeldingen dicht bij elkaar gezet en ze tegelijkertijd getoond.
7. ☐	Ik heb het leermateriaal in zorgvuldig uitgekozen korte "hapklare brokjes" aangeboden.
8. ☐	Ik heb de regie van het bekijken van het leermateriaal in de handen van mijn leerlingen of studenten gelegd (start, pauze, terugspoelen, afspeelsnelheid, etc.)
9. ☐	Ik heb via informele taal mijn leerlingen of studenten <i>rechtstreeks</i> aangesproken.
10. ☐	Ik heb mijn leerlingen of studenten (hoofd)concepten vooraf laten bestuderen / de instructie op dit te doen gegeven.
11. ☐	Ik heb het multimediaal leermateriaal op een logische en eenvoudig vindbare plek geplaatst.
12. ☐	Ik heb een opdracht gekoppeld aan het multimediale leermateriaal, zodat mijn leerlingen of studenten het geleerde gaan verwerken.

Deels gebaseerd op:

Mayer, R.E. (2021). *Multimedia learning* (3e ed.). Cambridge University Press.

Puur op basis van de 15 regels/ontwerpprincipes:

	De regel:	Naam het ontwerpprincipe van Mayer waar de regel van is afgeleid:
1. ☐	Ik heb woorden aangevuld met functionele en relevante afbeeldingen.	Het multimediaprincipe
2. ☐	Ik heb zo veel mogelijk beelden, geluiden of woorden die niet nodig zijn vermeden.	Het coherentieprincipe
3. ☐	Ik heb extra nadruk gelegd op essentiële woorden of afbeeldingen.	Het signaleringsprincipe
4. ☐	Ik heb het hardop voorlezen van stukken tekst die al bij afbeeldingen staan vermeden.	Het redundantieprincipe
5. ☐	Ik heb woorden zo dicht mogelijk bij bijbehorende afbeeldingen gezet.	Het ruimtelijke-nabijheidsprincipe
6. ☐	Ik heb woorden en afbeeldingen die bij elkaar horen tegelijkertijd getoond.	Het temporele-nabijheidsprincipe
7. ☐	Ik heb logische hapklare brokjes informatie aangeboden en mijn leerlingen of studenten er regie over gegeven.	Het segmenteringsprincipe
8. ☐	Ik heb/laat mijn leerlingen of studenten (hoofd)concepten vooraf bestuderen.	Het pre-trainingprincipe
9. ☐	Ik heb afbeeldingen gecombineerd met gesproken woorden en gedrukte tekst beperkt gehouden.	Het modaliteitsprincipe
10. ☐	Ik heb via informele taal mijn leerlingen of studenten <i>rechtstreeks</i> aangesproken.	Het personalisatieprincipe
11. ☐	Ik heb de video zelf ingesproken (meer onderzoek is nodig).	Het stemprincipe
12. ☐	Ik heb niet op elke dia een afbeelding van de spreker gezet.	Het beeldprincipe
13. ☐	Ik heb functionele bewegingen om mijn uitleg te ondersteunen gebruikt.	Het belichaminsprincipe
14. ☐	Ik heb niet gekozen voor 3D-omgevingen t.o.v. 2D omgevingen zonder dit goed te overwegen.	Het immersieprincipe
15. ☐	Ik heb generatieve activiteiten ingezet om mijn leerlingen of studenten de leerstof te laten verwerken.	Het generatieve-activiteitsprincipe

Deels gebaseerd op:

Mayer, R.E. (2021). *Multimedia learning* (3e ed.). Cambridge University Press.